

> Retouradres Postbus 18601 2502 EP Den Haag

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Mevrouw K.T. van Bruggen
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum	Pagina	Kenmerk
25 maart 2026	1 van 3	2026-0000098162
Betreft		Uw kenmerk
Wetgevingsadvies wetsvoorstel afbouw interlandelijke adoptie		7086459

Geachte mevrouw Van Bruggen,

Op 13 februari 2026 heeft uw ambtsvoorganger het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: ACOI) op grond van het bepaalde in artikel 7.2, derde lid, van de Wet open overheid (hierna: Woo) gevraagd om advies over het conceptwetsvoorstel Afbouw interlandelijke adoptie en vereenvoudiging identiteitsherstel (hierna: het wetsvoorstel).

In het wetsvoorstel geeft u uitvoering aan de afbouw en definitieve beëindiging van het systeem van interlandelijke adoptie. Het wetsvoorstel voorziet eveneens in een duurzaam behoud van adoptiedossiers door overbrenging van deze dossiers naar het Nationaal Archief. Mede hierdoor vergroot u voor betrokkenen de vindbaarheid en toegankelijkheid van adoptiedossiers. In het wetsvoorstel is daarnaast het zwaarwegende belang van geadopteerden bij inzage in afstammingsgegevens erkend en versterkt. Dit is van belang omdat kennis over je eigen afstamming voor iedereen belangrijk is: weten waar je vandaan komt, draagt niet alleen bij aan de persoonlijke identiteit van een individu, maar raakt ook een breder maatschappelijk belang om je eigen levensverhaal zo volledig mogelijk te kunnen kennen. Voor geadopteerden ligt een belangrijk deel van die informatie in hun adoptiedossier.

Het advies van het ACOI ziet op deze twee onderdelen van het wetsvoorstel.

Steun voor uw keuze voor duurzaam behoud adoptiedossiers

Het ACOI maakt graag van de gelegenheid gebruik zijn waardering en steun uit te spreken voor de keuze in het wetsvoorstel om de adoptiedossiers zoveel mogelijk over te brengen naar het Nationaal Archief. Ook voor de adoptiedossiers van de huidige vergunninghouders treft u maatregelen voor een duurzaam behoud en een goede vindbaarheid en toegankelijkheid. Zo zijn vergunninghouders straks verplicht zowel hun lopende als afgesloten dossiers over te dragen aan het ministerie van Justitie en Veiligheid (specifiek de Centrale Autoriteit Internationale kinderaangelegenheden; hierna de Centrale Autoriteit) waardoor de dossiers onder de reikwijdte van de Archiefwet komen en daarmee ook de verplichting geldt om deze dossiers over te brengen naar het Nationaal Archief.¹ De al afgesloten dossiers worden vervroegd overgebracht, de nog niet afgesloten dossiers na de wettelijke termijn van de Archiefwet (nu nog 20 jaar, straks 10 jaar).

Tot slot maakt u het mogelijk dat ook andere private partijen, zoals voormalige kindertehuizen, adoptiedossiers aan uw ministerie overgedragen, waarna ook deze dossiers naar het Nationaal Archief kunnen worden overgebracht. Een verplichting is niet mogelijk, omdat dit particuliere archieven zijn.

Om de toegankelijkheid van de adoptiedossiers te vergroten, heeft u het Fiom opdracht gegeven om de vindplaatsen en bewaarlocaties van alle adoptiedossiers in Nederland in kaart te brengen. Ook heeft u INEA gevraagd om een overzichtelijk en handzaam online platform te realiseren waarin vrij toegankelijk het organisatiearchief van de vergunninghouders is opgenomen. Dit zijn geen dossiers van geadopteerden, maar het geeft wel inzicht in de werkwijze van de desbetreffende vergunninghouder.

Het ACOI geeft u mee om, voor zover dat nog niet is gebeurd, op de verschillende online platforms c.q. websites onderlinge verwijzingen aan te brengen zodat geadopteerden goed op de hoogte zijn welke informatie er is en waar deze is te vinden.

Inzage in de adoptiedossiers

Het ACOI maakt zich zorgen of het inzagebeleid voor geadopteerden straks voldoende eenduidig en consistent zal zijn. Het wetsvoorstel maakt namelijk onvoldoende duidelijk of het inzagebeleid bij de Centrale Autoriteit (van de dossiers die nog niet zijn overgebracht) en bij het Nationaal Archief (van de dossiers die wel zijn overgebracht) hetzelfde zal zijn. Ons advies is daarom als volgt:

- 1) benadruk in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel dat, net als de Centrale Autoriteit, ook de Rijksarchivaris bij inzage in adoptiedossiers moet uitgaan van een zwaarwegend belang van geadopteerden;
- 2) neem dit afwegingskader op in het besluit beperking openbaarheid bij overbrenging van de adoptiedossiers naar het Nationaal Archief.

¹ De Centrale Autoriteit voert de resterende taken van de vergunninghouders in nog lopende dossiers uit.

Toelichting

Voor de adoptiedossiers bij de Centrale Autoriteit versterkt het wetsvoorstel het belang van geadopteerden bij inzage en afschrift van hun dossier. Het wetsvoorstel gaat er van uit dat het belang van de geadopteerde bij inzage en afschrift van gegevens waaruit de afstamming van bloedverwanten tot en met de tweede graad blijkt, vermoedt wordt zwaarder te wegen dan dat van de desbetreffende bloedverwant (artikel 3:5, eerste lid van het wetsvoorstel). Het ACOI vindt dit wettelijk vermoeden van een zwaarwegend belang voor geadopteerden zeer belangrijk, omdat zij hierdoor een zo ruim mogelijke toegang tot hun adoptiedossier krijgen.

Dit vermoeden van een zwaarwegende belang maakt nu nog geen onderdeel uit van de beoordeling die de Rijksarchivaris maakt bij inzageverzoeken. Een voldoende eenduidig en consistent beleid bij zowel de Centrale Autoriteit als het Nationaal archief is voor geadopteerden echter van groot belang. Hierdoor krijgen geadopteerden voor en na overbrenging naar het Nationaal Archief te maken met dezelfde voorwaarden én krijgen zij dezelfde informatie uit hun adoptiedossier te zien.

Het ACOI heeft geen verdere opmerkingen bij de voorgestelde wetswijziging en publiceert dit wetgevingsadvies binnen twee weken op zijn website.

Met vriendelijke groet,

Ineke van Gent
Voorzitter Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding